Dosarul nr. *1-22174150-05-21rji-29012024* Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central
Judecător Sofia Aramă

Curtea de Apel Cahul

D E C I Z I E
În numele Legii

29 martie 2024 mun. Cahul

Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul
în componența sa:
Președintele ședinței de judecată, judecător: ***Galina Vavrin*****,**
Judecătorii: ***Ion Dănăilă*****,** ***Natalia Bondarenco***

judecând în lipsa părților, în ordine de recurs, recursurile ordinare declarate de către Administrația Penitenciarului nr. 3 Leova și avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Cara Vladimir, împotriva încheierii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 02 mai 2023, pronunțată în cauza, la plângerea depusă de avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Cara Vladimir, referitoare la condiții de detenție care afectează grav drepturile condamnatului.

Asupra recursului, în baza materialelor și actelor dosarului cât și argumentelor prezentate în ședință, Colegiul Judiciar,-

C O N S T A T Ă :

În fapt.

La data de 29 noiembrie 2022, avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Cara Vladimir a depus la Judecătoria Cahul, sediul Central plângerea împotriva condițiilor de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, prin care a solicitat:

- Admiterea spre examinare a prezentei plângeri.
- Constatarea faptului că, Cara Vladimir a fost deținut în condiții inumane și degradante de detenție, în perioada 27 august 2020 – 15 noiembrie 2022 în Penitenciarul nr. 5 Cahul, în calitate de prevenit, în total 810 zile.
- Constatarea faptului că, Cara Vladimir a fost deținut în condiții inumane și degradante de detenție în perioada 15 noiembrie 2022 – până în prezent (28 noiembrie 2022), în Penitenciarul nr. 5 Cahul în calitate de condamnat, în total 13 zile.
- Reducerea pedepsei stabilite lui Cara Vladimir prin decizia de condamnare din 15 noiembrie 2022, pentru perioada deținerii acestuia prin încălcarea art. 3 CEDO, în calitate de prevenit (27 august 2020 – 15 noiembrie 2022), aplicând mecanismul național, în care se va calcula două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.
- Reducerea pedepsei stabilite lui Cara Vladimir, prin decizia de condamnare din 15 noiembrie 2022, pentru perioada deținerii acestuia prin încălcarea art. 3 CEDO în calitate de

condamnat, (15 noiembrie 2022 – prezent), aplicând mecanismul național în care se va calcula 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție.

- Informarea în termeni legali prevăzuți de legislație în vigoare, despre examinarea plângerii respective.

În motivarea plângerii s-a invocat că, prin sentința de condamnare din 13 iulie 2021, condamnatul Cara Vladimir a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. *****, și în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal a fost condamnat definitiv la pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 17 ani cu executare în penitenciar de tip închis. Potrivit art. 88 Cod penal, termenul executării pedepsei a început să fie calculat din momentul pronunțării sentinței 13 iulie 2021, cu includerea termenului aflării condamnatului în arest preventiv din momentul reținerii și anume, din 27 august 2020, până la 13 iulie 2021.

Susține că, deși instanța de fond în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală urma să reducă la momentul pronunțării sentinței de condamnare termenul pedepsei închisorii, calculând 2 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, acest lucru nu a fost aplicat, fiind admisă în continuare încălcare a drepturilor condamnatului Cara Vladimir, inclusiv la etapa examinării cauzei penale în ordine de apel.

Prin Decizia Curții de Apel Comrat din 15 noiembrie 2022, au fost admise cererile de apel, și casată sentința din 13 iulie 2021 și emisă o nouă hotărâre, prin care condamnatului Cara Vladimir a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 12 ani. Însă, nici instanța de apel la pronunțarea deciziei din 15 noiembrie 2022, nu a redus pedeapsa penală în conformitate cu art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, deși partea apărării a invocat că, condamnatul Cara Vladimir se deține în condiții de detenție contrare art. 3 CEDO începând cu data de 27 august 2020, și în cazul aplicării pedepsei definitive de privare de libertate, urmează să fie redus termen în conformitate cu art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

In ipoteza celor consemnate se atestă faptul că, condamnatul Cara Vladimir a fost deținut: în perioada din 27 august 2020 – 13 iulie 2021 (până la pronunțarea sentinței de condamnare de către instanța de fond) în calitate de prevenit în număr de 320 de zile; de la 14 iulie 2021 – 15 noiembrie 2022 (până la pronunțarea decizie definitive de condamnare de către instanța de apel) în calitate de prevenit în număr de 490 de zile și anume la data de 15 noiembrie 2022, Cara Vladimir a obținut calitate de condamnat; în perioada din 16 noiembrie 2022 – până în prezent (28 noiembrie 2022) în calitate de condamnat, în număr de 13 zile.

Astfel rezultă că, începând cu data de 27 august 2020, până la depunerea plângerii condamnatul Cara Vladimir se deține perioada de 823 zile, în calitate de prevenit și în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 5 Cahul, în condiții de detenție inumane.

Susține că, condamnatul Cara Vladimir cât în perioada de prevenit atât și în perioada de condamnat a fost deținut în blocul nr. 4 în condiții de detenție inumane și degradante, care au vizat încăperile foarte înguste, lenjerie în stare nesatisfăcătoare, lipsa accesului la lumina artificială suficientă, prezența saltelelor cu grad avansat de uzură și murdărie, prezența unor geamuri deteriorate, accesul întrerupt la apă potabilă, lipsa practică a accesului la anumite activități didactice, psihologice sau spirituale, diminuarea relației cu mediul exterior, lipsa consumabilelor medicale etc.

Susține că, potrivit Raportului privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 5 Cahul pe data de 09 iunie 2017, s-a demonstrat că în blocul de regim nr. 4 geamuri sânt într-o stare deplorabilă și necesită a fi schimbate de urgență. În dimineața unei zile din vizita, unul din geamuri a fost deteriorat din cauza vântului, iar la momentul monitorizării nu erau întreprinse

măsuri pentru instalarea unui alt geam, inclusiv protecția deținuților. Deținuții s-au deplâns pe faptul că sunt nevoiți să înfrunte calamitățile naturale (vânt, ninsori, ploaie). Dormitorul improvizat nu este dotat cu mobilier necesar pentru păstrarea lucrurilor personale. Deținuții s-au plâns de neremunerarea neadecvată, suprasolicitarea turelor de muncă, calculul inechitabil al orelor de muncă. Însă după o discuție cu administrația penitenciarului s-a stabilit că deținuții nu au primit suficiente explicații cu privire la regimul de muncă, fapta recomandat de a fi îndeplinit cât de curând posibil printr-o ședință organizatorică.

În context s-a menționat că, condamnatul Cara Vladimir, se deține în condiții contrare art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fapt care permite constatarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale și reducerea pedepsei penale pentru perioada de deținere în condiții de detenție inumane și degradante.

Susține că, situații de încălcare a condițiilor de detenție în perioada deținerii condamnatului Cara Vladimir în Penitenciarul nr. 5 Cahul, se demonstrează prin încheieri judecătorești emise în privința altor condamnați și anume, încheierea judecătorească din 17 septembrie 2020 prin care s-a constatat deținerea unui alt condamnat în calitate de prevenit și de condamnat în Penitenciarul nr. 5 Cahul în perioada 2013 – 2019, încheierea judecătorească din 30 martie 2021 prin care s-a constatat deținerea în condiții precare de detenție a unui alt condamnat în perioada 15 decembrie 2020 – 30 martie 2021.

Condamnatul Cara Vladimir a fost plasat în Penitenciarul nr. 5 Cahul la data de 27 august 2020, și se află în detenție fără întrerupere în perioada de 823 zile.

Susține că, în perioada din 27 august 2020 – 15 noiembrie 2022, condamnatul Cara Vladimir a fost deținut în calitate de prevenit, ce constituie perioada de 810 zile. În perioada din 15 noiembrie 2022 până la 28 noiembrie 2022 (data depunerii plângerii), condamnatul Cara Vladimir a fost deținut în calitate de condamnat, ce constituie 13 zile.

A menționat că, Rapoartele prenotate în domeniu, constată condiții contrare art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Rapoartele de monitorizare a Penitenciarului nr. 5 Cahul, în mod individual indică la condiții de detenție inumane și degradante. Consideră că, această cauză urmează să fie tratată în mod individual atât prin prisma perioadei îndelungate de detenție a condamnatului, precum și prin prisma regimului împovărător la care condamnatul a fost supus. În acest context susține că, prin prisma mecanismului național referitor la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, consideră că plângerea înaintată este întemeiată și urmează să fie admisă.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 03 februarie 2023, a fost declinată competența Judecătoriei Cahul, sediul Central la examinarea plângerii avocatului Viorel Berliba în interesele condamnatului Cara Vladimir, în favoarea Judecătoriei Cimișlia, pentru examinare după competența.

Ulterior, avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Cara Vladimir a depus o cerere de concretizare, prin care a solicitat:

- Admiterea spre examinare a prezentei plângeri.
- Constatarea faptului că condamnatul Cara Vladimir, a fost deținut în condiții inumane și degradante de detenție în perioada 27 august 2020 – 15 noiembrie 2022 (Penitenciarul nr. 5 Cahul, Penitenciarul nr. 13 Chișinău), în calitate de prevenit în număr de 810 zile.

- Constatarea faptului că condamnatul Cara Vladimir, a fost deținut în condiții inumane și degradante de detenție în perioada 15 noiembrie 2022 – 25 aprilie 2023 (Penitenciarul nr. 5 Cahul, Penitenciarul nr. 3 Leova), în calitate de condamnat, în număr de 161 zile.
- Reducerea pedepsei stabilite lui Cara Vladimir, prin decizia de condamnare din 15 noiembrie 2022, pentru perioada deținerii acestuia cu încălcarea art. 3 CEDO, în calitate de prevenit (27 august 2020 – 15 noiembrie 2022), aplicând mecanismul național, în care se va calcula două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.
- Reducerea pedepsei stabilite lui Cara Vladimir, prin decizia de condamnare din 15 noiembrie 2022, pentru perioada deținerii acestuia prin încălcarea art. 3 CEDO, în calitate de condamnat (15 noiembrie 2022 – 25 aprilie 2023), aplicând mecanismul național în care se va calcula 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție.
- Informarea în termenii legali prevăzuți de legislația în vigoare, despre examinarea plângerii.

Poziția judecătorului de instrucție.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 02 mai 2023, s-a dispus:

- Se admite, plângerile condamnatului Cara Vladimir împotriva administrației instituției penitenciare, referitoare la condițiile de detenție, care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.
- Se constată faptul că, condamnatul Cara Vladimir, a fost deținut în instituțiile penitenciare din Republica Moldova, Penitenciarul nr. 5 Cahul, Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 3 Leova, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.
- Se reduce pedeapsa condamnatului Cara Vladimir pentru perioada detenției în instituțiile penitenciare în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, după cum urmează:
- Pentru perioada aflării în instituțiile penitenciare, Penitenciarul nr. 5 Cahul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în perioada 27 august 2020 – 15 noiembrie 2022, în calitate de prevenit, timp de 810 zile, în condițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, se reduce pedeapsa, calculându-se 1 z de închisoare pentru o zi de arest preventiv, total 810 zile.
- Pentru perioada aflării în instituțiile penitenciare, Penitenciarul nr. 5 Cahul, Penitenciarul nr. 3 Leova, în perioada 15 noiembrie 2022 – 02 mai 2023, în calitate de condamnat, timp de 167 zile, se reduce pedeapsa în condițiile art. 473^2 – 473^4 Cod de procedură penală, calculându-se două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, total 32 de zile.
- În privința perioadei rămase de 7 zile, calculate în condiții art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală (din perioada de 167 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), se acordă cu titlu de despăgubire condamnatului Cara Vladimir, suma de bani în mărime de 350 lei, și anume câte o unitate convențională pentru fiecare zi, în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.
- Încheierea instanței judecătorești privind încasarea mijloacelor bănești, se va executa în condițiile Codului de executare.
- Cumulativ, termenul pedepsei definitive stabilite lui Cara Vladimir prin Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat, se reduce total cu 842 de zile.

- În ordinea art. 473^4 alin. (3) Cod de procedură penală, se obligă Administrația Penitenciarului nr. 3 Leova, să asigure pentru fiecare deținut un spațiu locativ de 4 m^2, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară va informa instanța de judecată despre executarea prezentei încheieri.

Solicitarea și argumentele recurenților.

La data de 10 mai 2023, Administrația Penitenciarului nr. 3 Leova, în persoana directorului Vladimir Barcari, a declarat recurs împotriva încheierii judecătorești, prin care a solicitat:

- Admiterea recursului.
- Casarea încheierii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 02 mai 2023.
- Pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă plângerea condamnatului, privind aplicarea prevederilor art. 473^4 din Codul de procedură penală, ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că, încheierea judecătorului de instrucție este neîntemeiată și pasibilă casării.

A precizat că, judecătorul de instrucție a pronunțat încheierea prin intermediul teleconferinței și nu a fost recepționată încheierea integrală.

Astfel, din motivul că nu au fost cunoscute circumstanțe de fapt și de drept de care s-a condus judecătorul de instrucție, și respectiv motive de fapt și de drept vor fi prezentate în cerere de recurs suplimentară.

În drept, recurs a fost întemeiat pe prevederile art. art. 305 alin. (8), 437 alin. (1), (4), 438, 473^4 alin. (9) Cod de procedură penală.

Ulterior, la data de 05 iunie 2023, Administrația Penitenciarului nr. 3 Leova prin intermediul directorului Vladimir Barcari, a depus recurs cu invocarea motivelor de fapt și de drept, prin care a solicitat:

- Admiterea recursului.
- Casarea încheierii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 02 mai 2023, emisă la cererea condamnatului Cara Vladimir.
- Pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea condamnatului Cara Vladimir, împotriva instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În motivarea recursului s-a invocat că, încheierea judecătorului de instrucție este neîntemeiată și pasibilă casării din următoarele considerente.

Susține că, de fapt la examinarea plângerii referitor la condiții de detenție judecătorul de instrucție a constatat condiții de detenție precare doar în baza opiniei participanților la proces în ședința de judecată. Însă, chiar dacă sarcina probațiunii la examinarea unor asemenea plângeri revine instituției penitenciare, oricum alegațiile despre rele tratamente contrare art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, trebuie să fie bazată pe probe corespunzătoare. Principiul poate fi dedus și din prevederile art. 473^3 alin. (20 Cod de procedură penală, care stabilește sarcina probațiunii lipsei condițiilor de detenție inumane și degradante instituției penitenciare, însă pentru posibilitatea stabilirii unei situații, norma procesuală penală prevede imperativ asupra obligativității prevenitului sau condamnatului de a încălca esența încălcării. Or, invocând faptul că a fost deținut în condiții inumane și

degradante, condamnatul Cara Vladimir nu a concretizat pe care anume aspect le consideră o încălcare, adică argumentele condamnatului cuprind un caracter general.

În ceea ce privește condiții materiale de detenție, consideră că acestea sunt neîntemeiate.

În acest sens, a invocat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume hotărârea Mursic împotriva Croației, în care se stipulează că, într-adevăr spațiul de detenție al persoanei nu trebuie să fie mai mic de 4 m^2, și în cazul în care este mai mic se creează o prezumție puternică despre încălcare a Convenției față de condamnat. Prezumția absolută de încălcare a art. 3 din Convenție nu poate fi infirmată în mod normal decât dacă toți factorii de mai jos sunt reuniți: reducerile ale spațiului personal în raport cu minimul recomandat de 3 m^2 sunt scurte, ocazionale și minore; ele sunt însoțite de o libertate de mișcare suficientă în afara camerei și de activități în afara camerei adecvate; reclamantul este încarcerat într-o instituție care oferă în general, condiții de detenție decente, nu este supus la alte elemente care ar putea fi considerate circumstanțe agravante ale unor condiții de detenție precare.

Susține că, după caz toate reducerile a condamnatului Cara Vladimir de suprafața de 4 m^2 garantată de lege, sunt scurte, ocazionale și minore. Totodată, pentru perioadele respective, condamnatul s-a deținut în condiții de detenție bune, cu respectarea standardelor CPT privind condițiile de trai a deținuților, și nu a fost supus la alte clemente care ar putea fi considerate circumstanțe agravante ale unor condiții de detenție precare. De asemenea, reducerile din suprafața garantată de lege, au fost însoțite de o libertate de mișcare suficientă în afara camerei și de activități în afara camerei adecvate. Astfel, condamnatul Cara Dmitri a beneficiat de dreptul de plimbări zilnice nelimitate, de deplasarea liberă pe tot teritoriul penitenciarului de la deșteptare până la stingere, a avut acces nemijlocit la terenurile sportive și sala de forță, biblioteca, biserica, școala profesională, ateliere de muncă, grădina penitenciarului și zonele de odihnă.

În ceea ce privește starea sanitară al încăperilor de detenție susține că, potrivit art. 242^1 pct. 5), 12) din Cod de executare, sunt expres indicate obligațiunile deținuților și anume, respectarea regulilor sanitar-igienice, regulilor de igienă individuală și colectivă în camera de deținere. Mai mult ca atât, potrivit art. 243 alin. (3) Cod de executare, condamnatul este obligat să execute munci neremunerate, care sunt lucrările de îngrijire și amenajarea a penitenciarului și a teritoriului, și îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție. Astfel, menținerea curățeniei în încăperile de detenție este o obligație imperativă a condamnaților care se dețin în această încăpere.

Pe cale de consecință, analizând toate aspecte rezultă că situația condamnatului Cara Vladimir nu cade sub incidența calificativelor în baza căror se constată deținerea în condiții de detenție precare. Or, din plângerea condamnatului nu se regăsesc elemente reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în sensul constatării deținerii în condiții de detenție precare, care urmăresc scopul victimizării condamnatului Cara Vladimir, prin diverse metode de constrângere fizică sau psihică.

De asemenea susține că, potrivit Raportului Ombudsmanului din aprilie 2021, ce vizează activitatea de monitorizare pentru anul 2020 este specificat că, în perioada de monitorizare, investițiile capitale inițiate în anul 2019 în cadrul Penitenciarului nr. 3 Leova și nr. 9 Pruncul au continuat. La Penitenciarul nr. 3 Leova al II-lea bloc de detenție a fost renovat din sector de tip barac în sector locativ cu 4-6 locuri de tip celulă. Celulele au fost dotate cu spații separate tehnico-sanitare totalmente separate de încăperile de trai , sistem de ventilare natural și forțat, mobilier, lenjerie și inventar nou. În anul 2019, în urma vizitei la Penitenciarul nr. 3 Leova,

Avocatul Poporului a dispus îmbunătățirea imediată a situației din blocul locativ de tip baracă, sistarea activității wc-lui public, renovarea izolatorului disciplinar și toate recomandările au fost realizate.

Astfel consideră că, judecătorul de instrucție nu a depus toată diligența pentru a stabili toate circumstanțe de fapt în caz, și încheierea adoptată urmează să fie casată.

În drept, recursul a fost întemeiat pe prevederile art. art. 472, 437 alin. (4), 438, 445 alin. (1), 473^2 alin. (3) și 473^4 alin. (9) Cod de procedură penală.

La data de 13 mai 2023, avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Cara Vladimir, a depus cerere de recurs împotriva încheierii judecătorești, prin care a solicitat:

- Admiterea spre examinare și examinarea prezentei cererii de recurs.
- Casarea parțială a încheierii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 02 mai 2023, ca fiind în partea contestată neîntemeiată și nemotivată prin prisma standardelor naționale și internaționale, cu rejudecarea cauzei în această parte și adoptarea unei noi hotărâri, prin care se va dispune admiterea solicitărilor înaintate prin plângerile inițiale și concretizate prin cererea depusă la data de 25 aprilie 2023, în partea în care au fost respinse de către instanța de judecată prin încheierea recurată.

În motivarea recursului, pe lângă argumentelor invocate în plângerea depusă s-a invocat că, încheierea judecătorească din 02 mai 2023 nu a fost transmisă nici părții apărării și nici condamnatului Cara Vladimir, care a participat în ședință de judecată prin intermediul teleconferinței. Susține că, la mai multe adresări privind eliberarea copiei încheierii judecătorești în perioada 02 mai 2023 – 12 mai 2023, s-a asigurat că încheierea va fi expediată, dar acest lucru nu s-a întâmplat în realitate. La data de 12 mai 2023, dânsul personal s-a prezentat la sediul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central solicitând eliberarea copiei încheierii, și i-a fost promis că va fi expediată în adresa sa până la ora 17:00, însă acest lucru nu s-a întâmplat. Astfel, recurs a fost depus neavând notificată încheierea judecătorească din 02 mai 2023, însă cunoscând că pretențiile au fost admise parțial, cu reducerea pedepsei penale cu 840 de zile, faptul respectiv impune necesitatea depunerii cererii de recurs.

Or, prin plângerea s-a solicitat constatarea faptului deținerii condamnatului Cara Vladimir în condiții de detenție inumane în perioada 27 august 2020 – 15 noiembrie 2022 în calitate de prevenit în perioada de 810 zile, și constatarea deținerii în calitate de condamnat în perioada 15 noiembrie 2022 – 25 aprilie 2023, de 161 de zile, adică sumarea reducerilor necesare solicitate, indică la un termen mai mare de 840 de zile.

Ulterior, avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Cara Vladimir, a depus cerere de concretizare a cerințelor din recurs, prin care a solicitat:

- Admiterea spre examinare și examinarea prezentei cererii de recurs.
- Casarea parțială a încheierii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 02 mai 2023, ca fiind în partea contestată neîntemeiată și nemotivată prin prisma standardelor naționale și internaționale, cu rejudecarea cauzei în această parte și adoptarea unei noi hotărâri, prin care se va dispune admiterea solicitărilor de reducere a pedepsei stabilite lui Cara Vladimir, prin decizia de condamnare din 15 noiembrie 2022, pentru perioada deținerii acestuia prin încălcarea art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în calitate de condamnat (167 zile), aplicând mecanismul național în care se va calcul 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție.

În motivarea cererii s-a invocat că, luând în vedere soluția adoptată de către judecătorul de instrucție în încheierea contestată, solicită concretizarea cerințelor prin retragerea acestora,

lăsând doar în acțiune exclusiv reducerea pedepsei stabilite lui Cara Vladimir, prin decizia de condamnare din 15 noiembrie 2022, pentru perioada deținerii acestuia prin încălcarea art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în calitate de condamnat (15 noiembrie 2022 – 25 aprilie 2023), aplicând mecanismul național în care se va calcula 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2024, a fost admisă cererea de strămutare înaintată de către președintele-interimar al Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, cu privire la strămutarea cauzei, cu strămutarea judecării cauzei de la Curtea de Apel Comrat la Curtea de Apel Cahul.

Termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 473^4 alin. (9) Cod de procedură penală, până la intervenirea modificărilor actuale „*încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor bănești, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.*"

Colegiul judiciar consideră că, dat fiind faptul că recursurile au fost declarate până la intervenirea modificărilor actuale în prevederile art. 473^4 alin. (9) Cod de procedură penală, speței în cauză sunt aplicabile prevederile în vigoare până la intervenirea modificărilor.

Colegiul judiciar constată că, încheierea judecătorului de instrucție a fost pronunțată la data de 02 mai 2023, în prezența părților.

Recursurile au fost înregistrate de către Administrația Penitenciarului nr. 3 Leova la data de 10 mai 2023 și avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Cara Vladimir la data de 12 mai 2023, din care considerente Colegiul judiciar consideră că termenul legal de declarare a recursului a fost respectat.

Aprecierea instanței de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursurile declarate, Colegiul judiciar consideră că recursurile declarate urmează să fie admise, cu casarea integrală a încheierii judecătorului de instrucție și trimiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 447 alin. (1) Cod de procedură penală „*recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.*"

În conformitate cu art. 448 alin. (1), (2) Cod de procedură penală „*judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.*

Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs."

Conform art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. d) Cod de procedură penală „*judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*"

Colegiul judiciar consideră necesar din start de menționat că, în cazul din speță, plângerea a fost depusă și examinată de către judecătorul de instrucție până la intervenirea modificărilor actuale în prevederile art. 473^2 – 473^4 Cod de procedură penală. Astfel, speței în cauză urmează

să fie aplicate prevederile art. 473^2 – 473^4 Cod de procedură penală în vigoare de până la introducerea modificărilor actuale. Or, prin unele modificări rezultă că poate fi agravată situația condamnatului, ceea ce nu este admisibil prin prisma art. 10 alin. (2) Cod penal. Colegiul judiciar menționează că, prevederile art. 473^2 – 473^4 Cod de procedură penală reprezintă în sine norme materiale ce țin de executarea pedepsei de către condamnați, și urmează să fie aplicate în coroborare cu principiile legii penale, și anume cu prevederile Codului penal.

Conform art. 444 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală „*hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care: hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.*"

În conformitate cu art. 473^2 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală până la intrarea în vigoare a modificărilor actuale „*plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.*

Plângerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin. (1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau prevenți, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea.

Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei."

În conformitate cu art. 473^3 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, până la intervenirea modificărilor actuale „*plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucție, cu participarea condamnatului sau a prevenitului și, după caz, a avocatului acestuia și a reprezentantului administrației instituției penitenciare.*

Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare."

Conform art. 473^4 alin. (4), (6) Cod de procedură penală până la intervenirea modificărilor actuale „*în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.*

În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473[2]alin. (3), preveniţii sânt despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin. (5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă."

Colegiul judiciar consideră că, la examinarea plângerii judecătorul de instrucție nu a elucidat pe deplin toate circumstanțe importante pentru examinarea cauzei, admițând erori care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, care impun casarea soluției adoptate și restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Din materialele dosarului rezultă că, condamnatul Cara Vladimir execută pedeapsa stabilită prin Decizia Curții de Apel Comrat din 15 noiembrie 2022, fiind condamnat la pedeapsă sub formă de 12 ani, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. g), j) Cod penal.

Potrivit materialelor dosarului rezultă că, condamnatul Cara Vladimir a fost reținut la data de 27 august 2020, faptul care rezultă din copia procesului-verbal de reținere anexată la materialele dosarului (f/d 76 vol. I).

Potrivit materialelor dosarului rezultă că, prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 13 iulie 2021, condamnatul Cara Vladimir a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. *****, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 17 ani, cu executare în penitenciar de tip închis (f/d 77-81 vol. I).

Ulterior, Prin Decizia Curții de Apel Comrat din 15 noiembrie 2022, condamnatului Cara Vladimir pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2), lit. g), j) Cod penal, a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 12 ani cu executare în penitenciar de tip închis (f/d 172-180 vol. I).

Colegiul judiciar consideră că, judecătorul de instrucție incorect a stabilit perioada aflării condamnatului Cara Vladimir în calitate de prevenit, începând din momentul reținerii 27 august 2020 până la 15 noiembrie 2022 data pronunțării Deciziei Curții de Apel Comrat.

În conformitate cu art. 295 alin. (1) Cod de executare „*prevenit se consideră persoana față de care este aplicată o măsură preventivă.*"

Iar în conformitate cu art. 65 alin. (3), pct. 1) Cod de procedură penală „*persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește: condamnat, dacă sentința este, parțial sau integral, de condamnare.*"

Conform art. 466 alin. (1) Cod de procedură penală „*hotărârea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data când a rămas definitivă.*"

Relevanță la caz, prezintă și constatările Curții Constituționale expuse în hotărârea nr. 3 din 23 februarie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din Codul de procedură penală (termenul arestului preventiv), potrivit cărora, Curtea a hotărât: în sensul articolului 25 alineatul (4) din Constituție: a) arestul preventiv poate fi aplicat pentru o perioadă totală de cel mult 12 luni, care include atât etapa urmăririi penale, cât și etapa judiciară, până la emiterea încheierii judecătorești prin care persoana este eliberată din arest sau momentul pronunțării sentinței de către instanța de fond. Termenul arestului preventiv include timpul în care persoana: - a fost reținută și s-a aflat în arest preventive.

De asemenea, se notează la acest aspect constatările Curții Europene care a afirmat că arestul preventiv începe în momentul în care persoana este luată în custodie și se termină atunci când deținutul este, fie eliberat, fie condamnat, chiar dacă numai de primă instanță (a se vedea,

printre alte autorități Kalashnikov c. Rusiei, nr. 47095 / 99, § 110, CEDO 2002VI și Solmaz c. Turciei, nr. 27561/02, §§ 23-24, 16 ianuarie 2007).

Respectiv, analizând probele dosarului Colegiul judiciar constată că, calitatea de prevenit al condamnatului Cara Vladimir a încetat la data de 13 iulie 2021, adică data pronunțării sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central și nu la data de 15 noiembrie 2022, data pronunțării Deciziei Curții de Apel Comrat, așa cum a constatat judecătorul de instrucție. Respectiv rezultă că, judecătorul de instrucție greșit a calculat termenul de aflare a condamnatului în calitate de prevenit. Însă, această eroare nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deoarece în astfel de caz va fi agravată situația condamnatului Cara Vladimir, faptul care este inadmisibil prin prisma art. 449 alin. (1) pct. 2), lit. b) Cod de procedură penală.

Mai mult ca atât, Colegiul judiciar menționează că, judecătorul de instrucție a constatat deținerea condamnatului Cara Vladimir în calitate de prevenit din data de 27 august 2020 până la 15 noiembrie 2022, data pronunțării Deciziei Curții de Apel Comrat, fără ca această decizie să fie anexată la materialele cauzei.

O altă eroare admisă de judecătorul de instrucție se referă la calculul reducerii din pedeapsa stabilită condamnatului Cara Vladimir, a perioadei de deținere în calitate de prevenit în condiții precare de detenție.

Or, constatând că condamnatul Cara Vladimir s-a deținut în calitate de prevenit în condiții precare de detenție, și aplicând prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală în vigoare până la intervenirea modificărilor actuale, judecătorul de instrucție a calculat reducerea reieșind din 1 zi de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Însă, în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, în vigoare până la intervenirea modificărilor actuale „*în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.*”

Însă, judecătorul de instrucție nu a ținut cont de prevederile respective și greșit a calculat reducerea reieșind de 1 zi de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Astfel, Colegiul judiciar constată existența erorilor care nu pot fi corectate de instanța de recurs, motivul din care cauza urmează să fie restituită la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, urmează să fie luate în considerație deficiențe stabilite de instanța de recurs, și în dependență de probele prezentate să fie adoptată o hotărâre în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În baza materialelor din dosar și argumentelor prezentate în ședință, conducându-se de prevederile art. art. 448, 449 alin. (1), pct. 2), lit. d) Cod de procedură penală, Colegiul judiciar,-

D E C I D E :

Se admit, recursurile declarate de către Administrația Penitenciarului nr. 3 Leova și avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Cara Vladimir.

Se casează integral, încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 02 mai 2023, pronunțată în cauza, la plângerea depusă de avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului

Cara Vladimir, referitoare la condiții de detenție care afectează grav drepturile condamnatului și se dispune rejudecarea cauzei de către prima instanță, Judecătoria Cimișlia, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Galina Vavrin

Judecătorii:

Ion Dănăilă

Natalia Bondarenco